Shri Greater Bombay Vardhman Sthanakvasi Jain Mahasangh

Conducted

MATUSHRI MANIBEN MANSHI BHIMSHI CHHADVA DHARMIK SHIKSHAN BOARD

Website : jainshikshan.org **E-mail : jainshikshanboard@gmail.com**

૧૧ ઓગસ્ટ ૨૦૧૯ - ઉત્તર પેપર - ગુણ - ૧૦૦

સર્ટીફીકેટ કોર્સ શ્રેણી – ૨

પ્રશ્ન ૧. (૪૫)

(ક) પાઠની પૂર્તિ કરો. (દરેકના ૩ માર્ક) (૨૪)

૧. સમકિત, પરમત્થ, સંથવોવા, સુદિટ્ઠ, પરમત્થ, સેવણા

૨. સામાઈએ, તિણ્હં ગુત્તીણં, ચઉણ્હં કસાયાણં, પંચણ્હં મણુવ્વયાણં, તિણ્હં ગુણવ્વયાણં, ચઉણ્હં સિક્ખાવયાણ

૩. માણાએ, માયાએ, લોહાએ, સવ્વકાલિયાએ, સવ્વ મિચ્છોવયારાઓ, સવ્વ ધમ્મઇક્કમણાએ

૪. પ્રીછી, સ્વસંબંધી, શરીર માહેલા પીડાકારી, સ અપરાધી, વિગલેન્દ્રિયવિના, આકુટ્ટી

૫. વેરમણં, કન્નાલિક, ગોવાલિક, ભોમાલિક, થાપણમોસો, મોટકી કુડીસાખ

૬. રસવાણિજ્જે, લક્ખવાણીજ્જે, વિસવા ણિજ્જે, જંતપીલણકમ્મે, નિલ્લંછણ કમ્મે, દવગ્ગિ દાવણયા

૭. કાયાએ જઈને, પાંચ આશ્રવ, સેવવાના, પચ્ચક્ખાણ, જાવજજીવાએ, દુવિહં તિવિહેણં

૮. તંજહા, ભોયણાઉય, કમ્મઉય, ભોયણાઉ, સમણો વાસએણં, પંચઅઈયારા જાણિયવ્વા.

(ખ) નીચે આપેલા શબ્દના ગુજરાતી અર્થ લખો. (૮)

૧. ઉત્તિંગ - કીડિયારાં વગેરે જીવોનાં દર.

૨. ભમલીએ - ચક્કર આવવાથી

૩. ઉજ્જોયગરે - ઉધોત – જ્ઞાનરૂપી પ્રકાશના કરનાર.

૪. પસીયંતુ - પ્રસન્ન થાઓ.

૫. નિંદામિ - આત્મસાક્ષીએ નિંદા કરૂં છું.

૬. પુંડરિયાણં - કમળ સમાન

૭. ધ્કફત્ત્ફ}ફ્ંફ્ઞ - સર્વજ્ઞ, લોકના સર્વ પદાર્થોને જાણનારા.

૮. જિય ભયાણં - (સાત) ભયને જિતનારા (એવા)

(ગ) નીચેના શબ્દને માગધીમાં લખો. (૮)

૧. ગંધહસ્તી સમાન - ગંધહત્થીણં

૨. ધર્મરથના સારથીઓ - ધમ્મ સારહીણં

૩. ઉપાસના કરૂં છું - પજ્જુવાસામિ

૪. સર્વોત્કૃષ્ટ ભાવ સમાધિ આપો. - સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ

૫. સ્તુતિ કરાયેલા - અભિથુઆ

૬. એક સ્થાને સ્થિર રાખીને - ઠાણેણં

૭. સ્પર્શ કરી ખેદ પમાડયો હોય - સંઘટ્ટિયા

૮. કરોળિયાના જાળા – પડ - મક્કડા સંતાણા

(ઘ) સામાયિકના ૩૨ દોષમાંથી લખો. તથા કયો દોષ લાગે તે લખો. **(૫)**

૧. મનનો છઠ્ઠો દોષ.	-	નિદાન
૨. વચનનો નવમો દોષ.	-	નિરપેક્ષ
૩. કારણ વિના અન્યપાસે સેવા કરાવવી.	-	વૈયાવૃત્ય
૪. દ્રષ્ઠિ દ્રષને સ્થિર ન રાખે, આમ તેમ જોતા રહવું.	-	ચલ દ્દષ્ટિ
૫. સામાયિકમાં રાગ-દ્રેષ કરવા.	-	રોષ

પ્ર. ૨ **(૧૫)**

(ક) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નના જવાબ લખો. **(૭)**

૧. ભમરાને ચાર ઇન્દ્રિય હોય છે. કાયા, જીભ, નાક અને આંખ.

૨. જેમાં અક્ષર થોડાં હોય અને ભાવ ઘણાં હોય. જેનું ચિંતન - મનન કરવાથી દુઃખોથી રક્ષણ થઈ શકે. જેનાથી મનોરથ પૂર્ણ થતાં હોય તેને મંત્ર કહેવાય છે.

૩. આ પાઠથી જીવ-વિરાધનાની આલોચના કરવામાં આવે છે તેથી તેને આલોચના સૂત્ર કહે છે.

૪. પહેલું નમોત્થુંણ સિધ્ધ ભગવંતોને કરવાનું છે. તેમાં ઠાણં સંપતાણં (મોક્ષ સ્થાનને પામેલાં) અને બીજું નમોત્થુણં અરિહંત ભગવાનને કરવાનું છે. તેમાં ઠાણં સંપાવિઉં કામાણં (એ મોક્ષ સ્થાનને પામવાના ઇચ્છુક) બોલવાનું હોય છે.

૫. અરિહંત આદિ પાંચ પદ જગતમાં સૌથી શ્રેષ્ઠ અને ઉત્તમ ગુણોના સ્વામી છે. ઉંચામાં ઉંચા પદે રહેલા છે. તેથી પંચ પરમેષ્ઠિને નમસ્કાર કરવામાં આવે છે.

૬. લોગસ્સમાં નામ-સ્મરણ, નામ - સ્તુતિ, નમસ્કાર અને પ્રાર્થના છે. નમોત્થુણંમાં ગુણ-સ્મરણ, ગુણ-સ્તુતિ, અને નમસ્કાર છે.

૭. વંદનીય (પૂ. ગુરૂ ભગવંતોમાં) રહેલા (૧) સમ્યગ્ જ્ઞાન, (૨) સમ્યગ્ દર્શન (૩) સમ્યગ્ ચારિત્ર આ રત્નત્રયી (ત્રણ ગુણોને) ને વંદન કરવા માટે ત્રણ વાર પ્રદક્ષિણા કરવામાં આવે છે.

૮. નમસ્કાર મંત્રના અક્ષર ૩૫ છે. અને તેના ગુણ ૧૦૮ છે. તેથી માળાના મણકાં પણ ૧૦૮ હોય છે.

(ખ) ખાલી જગ્યા પુરો. (૩)

૧. નમસ્કાર મહામંત્ર
૨. બાર
૩. વિરાધના
૪. આગાર
૫. ૪૮
૬. અબહુમાન

(ગ) ફક્ત સંખ્યા લખો. (૫)

૧. ૧૮	૬) ૩
૨. ૪	૭) ૩
૩. ૭	૮) ૧૨
૪. ૩	૯) ૧૦
૫. ૩	૧૦) ૩૨

પ્ર. ૩ સંસ્કાર વિભાગ **(૨૦)**

ક) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો. **(૧૨)**

૧. પોતાના કર્મબંધને તોડવા માટે રોજ સાધુ - સાધ્વીજી પાસે જઈને તેમનો ઉપદેશ સાંભળવો જોઈએ (૧)

૨. આ દુનિયા દુઃખ, રોગ, કલેશ, અશાંતિ, ચિંતા, ઉપાધિઓથી ભરેલી છે. (૧)

૩. શ્રધ્ધા અને વ્રત માટે આપણે અમરકુમાર અને આનંદ શ્રાવકને યાદ કરીશું. (૧)

૪. આત્મામાં વર્ણ, ગંધ, રસ, સ્પર્શ નથી તેથી તે અરૂપી છે. અરૂપી આત્મા દેખાતા નથી. (૧)

૫. સિધ્ધ ભગવાન કર્મ રહિત હોવાથી તેમને જન્મનું દુઃખ નથી. મૃત્યુની પીડા નથી. (૧)

૬. સાધુ - સાધ્વીજી પાસે જતાં પાંચ અભિગમ સાચવવાના હોય તે આ પ્રમાણે છે. (૧)
(૧) સચેતનો ત્યાગ, (૨) અચેતનો વિવેક, (૩) અંજલિકરણ, (૪) ઉત્તરાસંગ, (૫) મનની એકાગ્રતા

૭. દુઃખ અને અશાંતિથી ભરેલી આ દુનિયામાં આત્માને અરિહંત, સિધ્ધ, સાધુ અને ધર્મનું શરણ જ બચાવી શકે. (૧)

૮. આત્માએ માતા-પિતા, શરીર, ધન વગેરે પોતાના માન્યા છે તેથી રાગ-દ્વેષ થાય છે. તેનાથી આત્મા પાપ કરે છે. એટલે કર્મ બંધાય છે. (૧)

૯. સમ્યગ્જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ માટે જ્ઞાનવૃધ્ધિના ૧૧ બોલનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ. (૧)

૧૦. ૭મો બોલ છે. સંસારના વૈરાગ્ય સાથે જ્ઞાન શીખવાથી જ્ઞાન વધે છે (૧)

(ખ) જોડકાં જોડા **(૮)**

૧. ત્યાગ - શાલિભદ્ર
૨. રસ - સ્વાદ
૩. દુર્ગંધ - સુગંધ
૪. ગૌતમસ્વામી - વિનય
૫. સામાયિક - પુણિયા શ્રાવક
૬. દ્વેષ - રાગ
૭. ધન્ના અણગાર – તપ
૮. કષ્ટ સહન - **મહાવીર સ્વામી**

પ્ર. ૪ **(૧૦)**

(ક) કથાના આધારે કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ લખો. **(૫)**

૧. પાર્શ્વનાથ ભગવાન કાઉસ્સગ્ગ કરી ધ્યાનમાં ઉભાં હતાં ત્યારે મેઘમાળી દેવે તેમના ઉપર પૂર્વનું વેર યાદ કરીને દ્વેષ લાવી, અનેક જાતની તકલીફો તથા કષ્ટો આપવાનાં શરૂ કર્યા.

૨. પાર્શ્વનાથ ભગવાનને જન્મ સમયે મતિજ્ઞાન, શ્રુતજ્ઞાન અને અવધિજ્ઞાન એમ ત્રણ જ્ઞાન હતા. તેમણે અવધિજ્ઞાન દ્વારા જાણીને તાપસ પાસે જવામાં ઉપકારનું કારણ જાણ્યું.

૩. શતાનિક કૌસાંબી નગરીનો રાજા હતો. તેની પત્નીનું નામ મૃગાવતી હતું. પત્નીની બહેનનું નામ ધારિણી હતું.

૪. ચંદનબાળા ધીરે ધીરે મોટી થવા લાગી અને યૌવન તેણીના અંગ અંગમાં પ્રગટી રહ્યું હતું. તેથી મૂળા શેઠાણીને થયું કે ચંદનબાળાના યૌવનમાં લપટાઈને ધનાવહ શેઠ તેને પરણી બેસે તો, પોતાનું જીવતર ધૂળધાણી થઈ જશે, આવી નકામી અને ખોટી ચિંતામાં મૂળા શેઠાણી ફસાઈ ગયા.

૫. જો કોઈ સ્ત્રી ઉંબરા ઉપર બેઠી હોય, તેનો એક પગ ઘરના ઉંબરાની અંદર હોય ને બીજો પગ ઉંબરાની બહાર હોય, કુંવારી રાજકુમારી હોય, પણ દાસીપણું પામી હોય, પગમાં બેડી હોય, માથે મુંડન હોય, રૂદન કરતી હોય, તે મને ભિક્ષા વહોરાવે તો પારણું કરૂં. તેવો દુષ્કર અભિગ્રહ ભગવાન મહાવીર સ્વામીનો હતો.

૬. નંદીષેણે મુનિરાજને સંસારના દુઃખોથી છૂટવાનો માર્ગ પુછયો ત્યારે મુનિરાજે જવાબ આપ્યો કે ભાઈ! આ જગતમાં કેટલાયે જીવો દુઃખી છે. તેમની પ્રેમથી સેવા કર, સેવા કરવામાં તારૂં દુઃખ ભુલાઈ જશે. સેવા સંસારમાં રહીને પણ કરી શકાય.

૭. નંદીષેણ સાધુની સેવાભાવ ની કીર્તિને ઈન્દ્રદેવે વખાણી તેથી બે દેવો જ્યાં મુનિ નંદીષેણ રહેતા હતા તે ગામની બહાર આવ્યા. એક દેવ ઘરડાં સાધુ અને બીજા દેવ રોગી સાધુ બનીને ત્યાં રહેવા લાગ્યા.

(ખ) કોણ કોને કહે છે ? **(૫)**

૧. ભગવાન પાર્શ્વનાથ કમઠ તાપસને કહે છે.
૨. ધરણેન્દ્ર દેવે મેઘમાળી દેવને કહ્યું.
૩. ધનાવહ શેઠે મૂળા શેઠાણીને કહ્યું.

૪. ચંદનબાળાએ મૂળા શેઠાણીને કહ્યું.
૫. ઘરડાં સાધુએ નંદીષેણ મુનિને કહ્યું.

પ્ર. ૫ કાવ્યની પૂર્તિ કરો. **(૧૦)**

૧. લોકો કહેતા આગળ ના વધશો,
સાગરમાં તુફાન છે, પણ મુજને તું સાચવનારો, જગનો તાત મહાન છે. (૨)

૨. મને વિદ્યા દેનારા ગુરૂને મેં શું આપ્યું,
દક્ષિણા દેવાનું, મેં યાદ નથી રાખ્યું.
કદી ભેટો થઈ જાતા, હું મો સંતાડું છું. (૩)

૩. ''જે સુખ પામ્યા કર્મ પ્રતાપે, ઝાઝું ગણીને રહીશું સુખેથી,''
યત્ન કરીશું પણ ના ફળે તો, માંગણી કોઈ ના કરીશું મુખેથી લઈ લેવાની,
જો દાનત જાગે, તો દાનવૃત્તિમાં અમે વાળવાના. (૩)

૪. સાધુઓ સત્તાવીશ ગુણોથી શોભતા, સદ્ગુણોના ભંડાર, ''સંસારના સુખો સર્વ ક્ષણિક છે,
ધર્મમાં શાંતિ અપાર.'' **(૨)**

જય જિનેન્દ્ર